

Tekoäly järjestöjen vaikuttamistyön tukena

Työkirja järjestöille

Laura Limnell

LAU
REA

HUMAK[®]

Sisällysluettelo

<u>Johdanto</u>	3
<u>Muista nämä asiat kun käytät tekoälyä</u>	4
<u>Vaikuttamistyön suunnittelu</u>	5
<u>Mihin tekoälyä voisi käyttää suunnittelun eri vaiheissa?</u>	6
<u>Mihin järjestössämme saa käyttää tekoälyä vaikuttamistyössä?</u>	7
<u>Mitä vaikuttamistyö on järjestöissä?</u>	9
<u>1. Tunnista ongelma</u>	10
<u>2. Tee taustatutkimusta</u>	12
<u>3. Määritä kohderyhmät ja päätöksentekijät</u>	14
<u>4. Kokoa ydinviesti</u>	16
<u>5. Valitse keinot ja kanavat</u>	18
<u>Poliittinen vaikuttaminen:</u>	19
<u>Tekoälyn käyttäminen lausunnon kirjoittamisen tukena</u>	
<u>6. Laadi aikataulu ja vastuunjako</u>	22
<u>7. Toteuta ja seuraa</u>	24
<u>8. Arvioi vaikuttavuus</u>	26
<u>Mikä on tekoälyagentti?</u>	28
<u>Mitä aineistoa agentille voi antaa?</u>	29
<u>Tekoälyagentti vaikuttamistyön tukena</u>	30
<u>Valmis agenttipohja</u>	31

Johdanto

Tämä työkirja on laadittu yhdistyksille ja järjestöille vaikuttamistyön tueksi. Se sisältää tehtäviä, esimerkkejä ja esimerkkipromptteja, joiden avulla generatiivista tekoälyä voidaan hyödyntää vaikuttamistyön eri vaiheissa.

Työkirjan jäsentämisessä ja tekstien muotoilussa on hyödynnetty maksullista ChatGPT:tä. Työkirja on tuotettu opinnäytetyön tuotoksena.

Työkirja etenee vaikuttamistyön suunnittelun vaiheiden mukaisesti. Jokaisessa osiossa esitellään, miten tekoälyä voidaan käyttää kyseisessä vaiheessa, ja osion lopussa on tehtävä sivu sekä esimerkkipromptteja aiheen tueksi.

Opas on suunniteltu käytännön työkaluksi, jota järjestöt voivat hyödyntää omassa vaikuttamistyössään.

Tekijä: Laura Limnell, Yhteisöpedagogi (AMK) -opiskelija
Humanistinen ammattikorkeakoulu

Muista nämä asiat kun käytät tekoälyä!

Järjestöt ovat arvopohjaisia ja kohderyhmät voivat olla haavoittuvassa asemassa yhteiskunnallisesti. Vastuu tekoälyn käytöstä on aina ihmisellä.

1. Tietosuoja

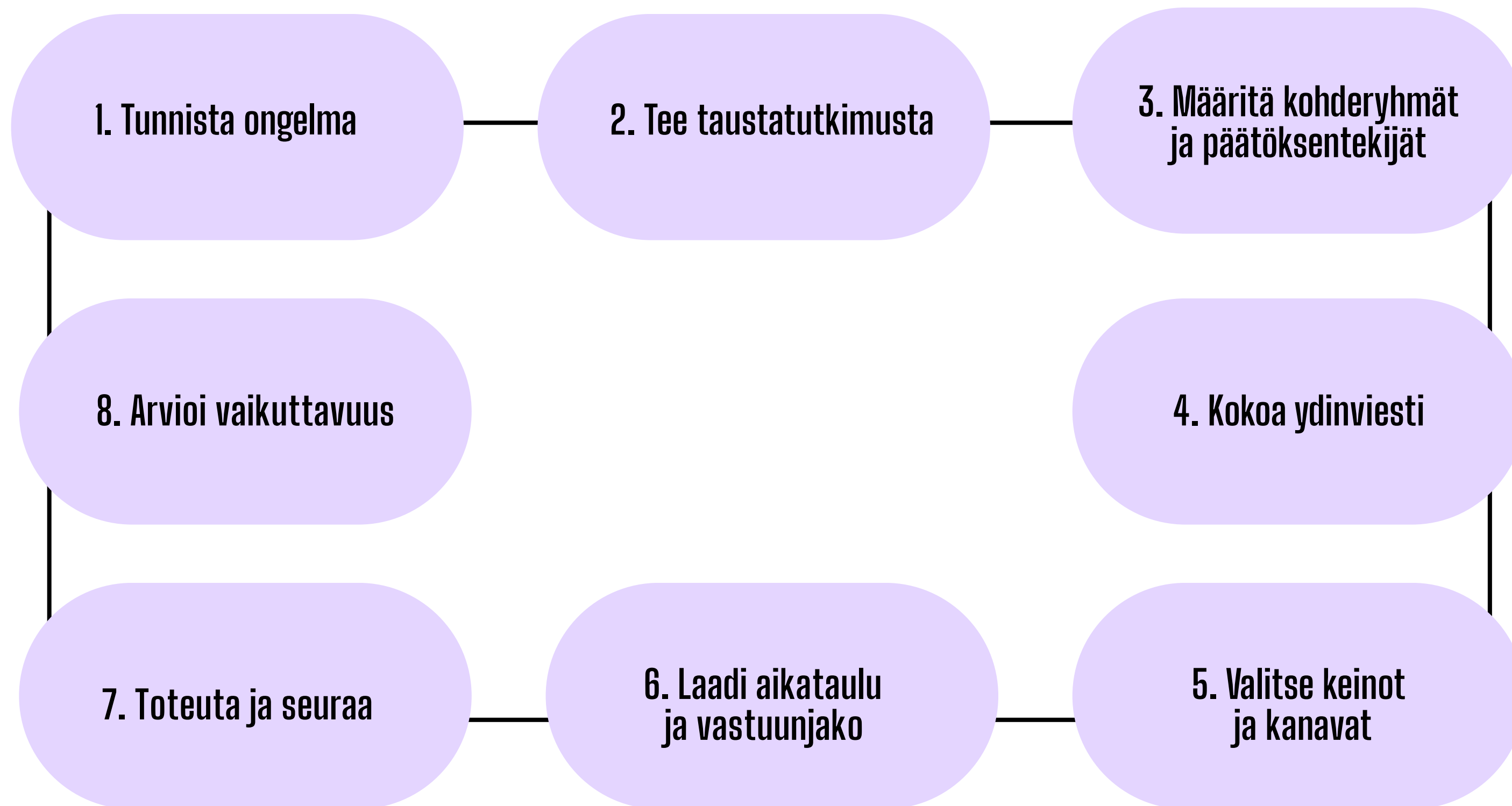
- Älä syötä kenenkään henkilötietoja tai arkaluontoisia tietoja tekoälylle
- Anonymisoi tiedot
- Lue tekoälytyökalun tietosuojaseloste

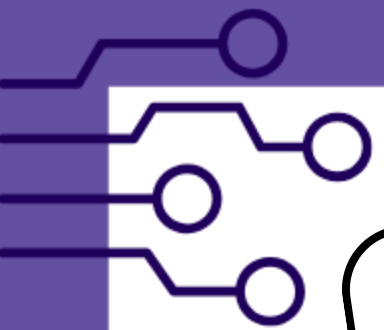
2. Ekologisuus

- Tekoäly kuluttaa energiaa
- Kuvagenerointi kuluttaa enemmän resursseja kuin tekstin tuottaminen
- Käytä tekoälyä harkiten

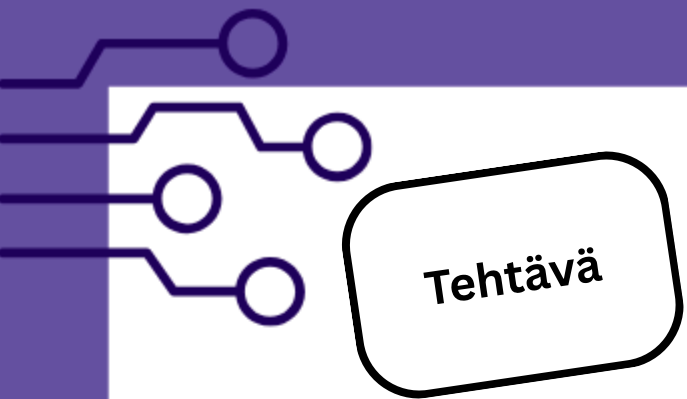
Vaikuttamistyön suunnittelu

Tehtävä

Miten tekoälyä voisi käyttää järjestössänne vaikuttamistyön suunnittelun eri vaiheissa?

Mihin järjestössämme

saa käyttää tekoälyä
vaikuttamistyössä

ei saa käyttää tekoälyä
vaikuttamistyössä

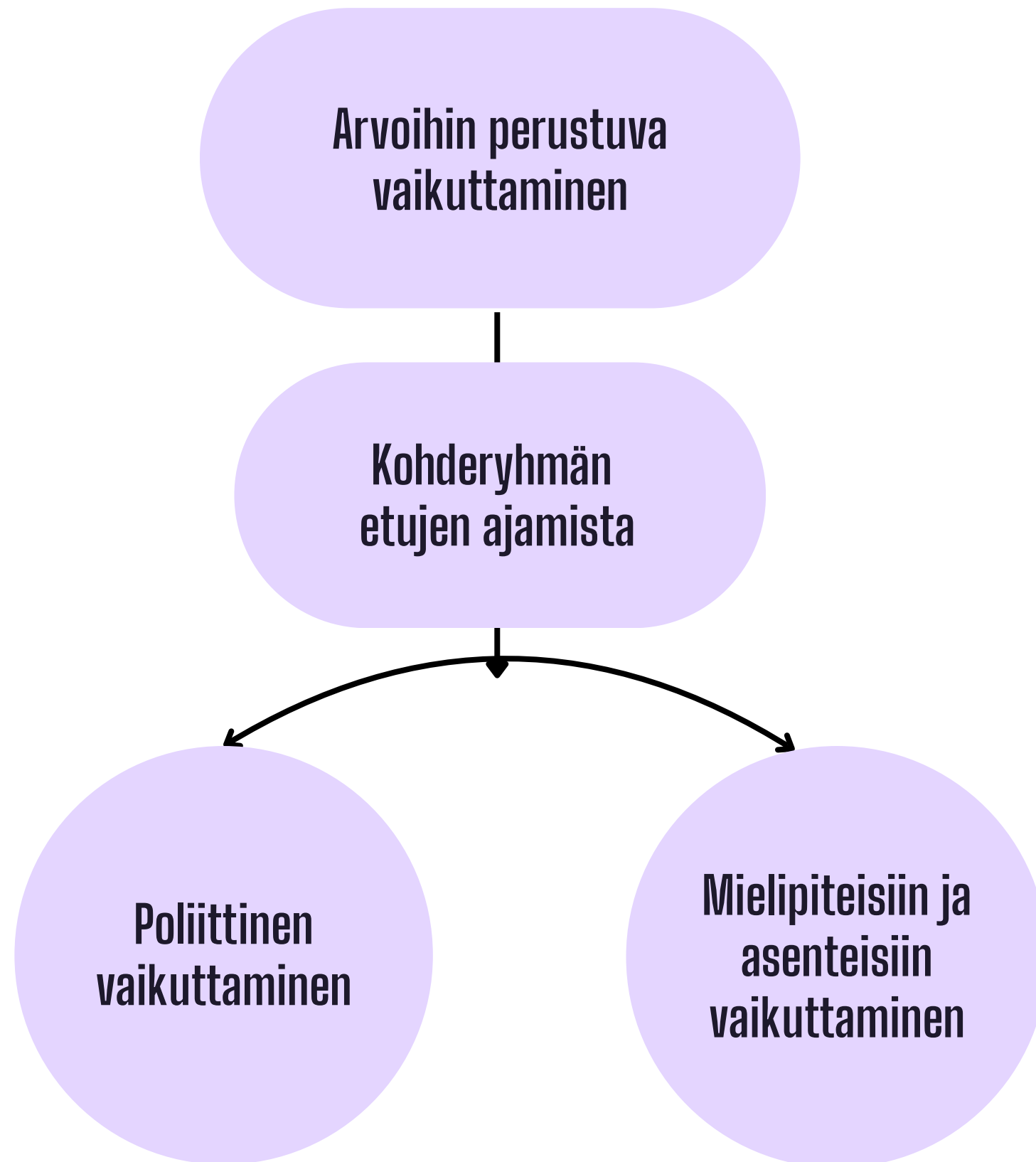

Promptit

Promptit ovat valmiita tekstimuotoisia ohjeita, joilla voit ohjata tekoälyä tuottamaan haluamaasi sisältöä – esimerkiksi tekstejä, ideoita, suunnitelmia tai tiivistelmiä.

- Kopioi prompti ja liitä se käyttämääsi tekoälytyökaluun
- Täydennä tarvittaessa omilla tiedoillasi – esimerkiksi tapahtuman nimi, kohderyhmä tai tavoite.
- Lue vastaus ja muokkaa sitä tarpeen mukaan. Kannattaa myös jatkaa keskustelua tekoälyn kanssa – pyydä tarkennuksia, vaihtoehtoja tai muotoilua uudelleen.
- Tarkista teksti! Tekoäly saattaa kirjoittaa asioita, jotka eivät pidä paikkaansa.
- Älä anna henkilötietoja tekoälylle! Muista EU:n tietosuoja-asetus, sekä hyvät eettiset periaatteet.
- Kokeile rohkeasti!

Mitä vaikuttamistyö on järjestöissä?

Kuva luotu tekoälyllä

1. Tunnista ongelma

Vaikuttamistyö alkaa siitä, että on jokin ongelma, johon halutaan muutos. On tärkeä järjestönä miettiä omia arvoja ja:

- Mitä haluamme muuttaa?
- Miksi tämä asia on tärkeä?
- Keihin se vaikuttaa?

Tekoälyä voi käyttää:

- palautteiden analyysissä ja teemoittelussa
- kyselyiden laatimisessa kohderyhmälle

Muista!

Älä anna kenenkään henkilökohtaisia tietoja tekoälylle!

Tehtävä

Mitkä ovat vaikuttamisteemamme?

Vinkki promptien
muotoiluun

Esimerkkiprompteja

Jos sopivan promptin muotoileminen tuntuu hankalalta, voit kertoa tekoälylle omin sanoin mitä haluat tehdä ja pyytää sitä lopuksi muotoilemaan tilanteeseen sopivan promptin.

“Analysoi tämä anonymisoitu palaute ja tunnista kolme toistuvaa ongelmateemaa.”

“Laadi kysely kohderyhmälle [lisää tähän kohderyhmä] näiden tietojen [asiat jotka haluat tietää] kartoittamiseksi.”

2. Tee taustatutkimusta

Vaikuttamistyö perustuu tietoon ja sen kokoamiseen. Selvitä:

- Mitä aiheesta tiedetään?
- Mitä tutkimuksia aiheesta on?
- Mitä laki sanoo aiheeseen liittyen?
- Mitä muut toimijat tekevät?

Tekoälyä voi käyttää:

- tiedon-, tutkimusten ja lähteiden haussa
- raporttien ja muiden laajojen asiakirjojen tiivistämisessä ja teemoittelussa
- infograafien, taulukoiden ja kaavioiden tekemisessä

Muista!

Tarkista lähteet aina itse!
Tekoäly voi antaa virheellistä tai vanhentunutta tietoa.

Tehtävä

Mitä ajankohtaista tietoa tarvitsemme vaikuttamisteemaamme liittyen?

Esimerkkiprompteja

“Etsi kolme ajankohtaista tutkimusta aiheesta X ja tiivistä niiden keskeiset havainnot.”

“Tiivistä tämä asiakirja vaikuttamistyön näkökulmasta: nosta esiin keskeiset faktat, taustasyyt ja päätöksenteon kannalta olennaiset kohdat.”

3. Määritä kohderyhmät ja päätöksentekijät

Vaikuttamistyössä on tärkeää tietää kenen asioihin halutaan vaikuttaa, mitä halutaan muuttaa ja keihin pitää vaikuttaa.

Pohdi:

- Kuka tekee päätöksen aiheeseen liittyen?
- Keihin muutos vaikuttaa?

Tekoälyä voi käyttää:

- päätöksentekijöiden kartoittamisessa
- aiempien kannanottojen etsimisessä
- sidosryhmien listaamisessa
- hahmottamaan, mitkä teemat ovat juuri nyt kohderyhmälle ajankohtaisia

Muista!

**Tekoäly ei osaa kontekstia samalla tavalla kuin ihminen!
Vaikuttamistyö on edelleen vuorovaikutusta!**

Tehtävä

Omat kohderyhmämme:

Keihin haluamme vaikuttaa:

Keskeiset sidosryhmät ja yhteistyötahot

Esimerkkiprompteja

“Tee sidosryhmäkartoitus tavoitteelle X. Tunnista keskeiset päätöksentekijät, vaikuttajat, mahdolliset tukijat ja vastustajat.”

“Mikä yhteinen tavoite yhdistää järjestön X ja päätöksentekijän Y?”

4. Kokoa ydinviesti

Ydinviestin kokoaminen on vaikuttamistyön suunnittelun yksi tärkeimmistä kohdista. **Hyvä ydinviesti on:**

- selkeä ja tiivis
- perusteltu
- kohderyhmälle suunnattu

Tekoälyä voi käyttää:

- ydinviestin muotoiluun aineiston pohjalta, sekä muotoiluun eri kohderyhmille
- eri kanaviin sopivien versioiden tekemisessä
- luonnosten sparrailussa
- infograafien, taulukoiden ja kaavioiden tekemisessä

Muista!

Tarkista faktat! Tekoäly auttaa muotoilussa, mutta sisältö on teidän!

Tehtävä

Kirjoita yksi lause,
joka kiteyttää
tavoitteenne:

Kenelle viesti on
suunnattu?

Esimerkkiprompteja

“Muotoile tästä tekstistä yksi selkeä ydinviesti päätöksentekijälle X. Tee siitä tiivis ja kohderyhmälle suunnattu.”

“Tiivistä tämä asiakirja vaikuttamistyön näkökulmasta: nosta esiin keskeiset faktat ja päätöksenteon kannalta olennaiset kohdat.”

5. Valitse keinot ja kanavat

Vaikuttamistyössä on tärkeää valita oikeat keinot ja kanavat.

Vaikuttamistyö voi olla:

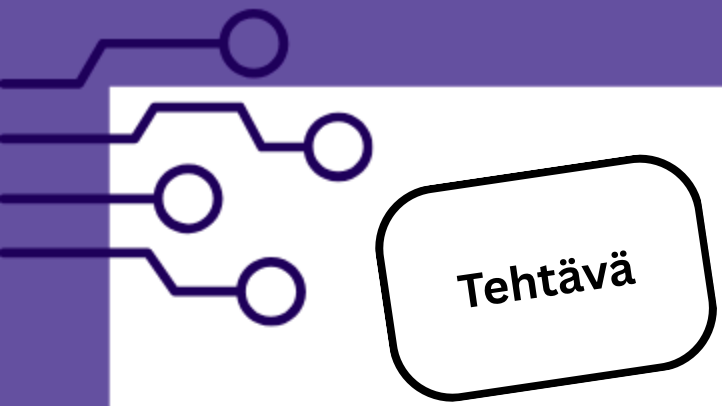
- tapaamisia päätöksentekijöiden kanssa ja lausuntojen laatimista
- kampanjoita
- mediayhteistyötä ja somevaikuttamista
- verkostotyötä

Tekoälyä voi käyttää:

- kartoittamaan, missä kanavissa kohderyhmä on aktiivinen
- vertailemaan eri kanavien vaikutuspotentiaalia
- rakentamaan monikanavaisen suunnitelman
- jäsentämään kampanjan kokonaisrakennetta

Muista!

**Tekoäly voi ehdottaa keinoja ja kanavia,
ihminen tekee lopulliset päätökset!**

Poliittinen vaikuttaminen: Tekoälyn käyttäminen lausunnon kirjoittamisen tukena

Lausuntojen laatiminen on keskeinen osa järjestöjen poliittista vaikuttamistyötä. Tekoäly voi auttaa luonnoksen jäsentämisessä, argumenttien kirkastamisessa ja ydinviestin muotoilussa.

1. Valitse lausuntopyyntö

- Avaa lausuntopalvelu.fi
- Valitse ajankohtainen lausuntokierros, joka liittyy järjestösi toimialaan

2. Ota esiin järjestösi strategia

- Mitkä ovat keskeiset tavoitteet?
- Keiden etuja ajatte?
- Mitä arvoja haluatte korostaa?

3. Pyydä tekoälyä tuottamaan lausuntoluonnos

Esimerkkiprompti

“Järjestömme strateginen tavoite on: [liitä lyhyt ote strategiasta].

Tässä lausuntopyyntö: [linkki tai tiivistelmä].

Laadi näiden pohjalta luonnos järjestömme lausunnoksi.

Tuota:

- 3 selkeästi perusteltua pääargumenttia
- 1 ydinviesti päättäjille
- Konkreettinen ehdotus tai muutosesitys

Huomioi järjestömme arvot, eettisyys ja haavoittuvat kohderyhmät.

Älä keksi lähteitä.”

Tekoäly auttaa luonnoksen jäsentämisessä, mutta sisältö on järjestön vastuulla.

Tarkista faktat ja lähteet.

Älä syötä henkilötietoja tai luottamuksellista aineistoa tekoälyyn.

Muista!

Tehtävä

Missä kanavissa
kohderyhmämme ovat?

Mitkä keinot ovat realistisia
resursseihimme nähden?

Esimerkkiprompteja

“Laadi monikanavainen vaikuttamissuunnitelma tavoitteelle X.”

“Ehdota vaikuttamistoimenpiteitä tavoitteelle X, jos käytettävissä on rajalliset resurssit.”

6. Laadi aikataulu ja vastuunjako

Aikataulutus ja selkeät roolit tukevat vaikuttamistyön tavoitteisiin pääsemistä.

Pohdi:

- Milloin vaikuttaminen on ajankohtaista?
- Mitkä ovat keskeiset määräajat?
- Kuka organisaatiossanne vastaa mistäkin?

Tekoälyä voi käyttää:

- aikataulun rakentamisessa eri toimenpiteille
- tehtävälistojen laatimiseen
- vastuunjaon jäsentämiseen
- muistilistan tai raporttipohjan luomiseen

Muista!

**Vastuu lopputuloksesta on ihmisellä!
Jätä aikatauluun joustovaraa!**

Tehtävä

Mikä on tärkein määräaika?

Kuka vastaa mistäkin?

Mitkä ovat keskeiset
työvaiheet ennen sitä?

Esimerkkiprompteja

“Laadi aikataulu tavoitteelle X. Määräpäivä on [päivämäärä]. Pilko työ realistisiksi työvaiheiksi.”

“Jos määräaika on [päivämäärä] ja resurssit ovat rajalliset, mitä toimeinpiteitä kannattaa priorisoida tavoitteelle X? Perustele valinta.”

7. Toteuta ja seuraa

Seurantavaiheessa tarkastellaan, miten vaikuttamistoimet etenivät.

Seuraa ainakin näitä:

- toteutuivatko suunnitellut toimenpiteet
- miten viesti otettiin vastaan
- millaista palautetta kohderyhmältä saatiin
- median ja somen reaktiot
- tavoittiko viesti oikeat henkilöt

Tekoälyä voi käyttää:

- palautteen yhteenvedon tekemiseen
- kommenttien teemojen tunnistamiseen
- raporttiluonnoksen kirjoittamiseen

Muista!

Älä syötä henkilötietoja tekoälylle!

Tehtävä

Mitä toimia toteutimme?

Miten seuraamme vaikuttamista?

Mitä palautetta saimme?

Mitä opimme?

Esimerkkiprompteja

“Tee yhteenveto anonymisoidusta palautteesta. Nosta esiin kolme keskeistä havaintoa sekä mahdolliset kehittämiskohteet.”

“Laadi lyhyt raporttiluonnos toteutetuista vaikuttamistoimista tavoitteessa X. Sisällytä toimenpiteet, tulokset ja opit.”

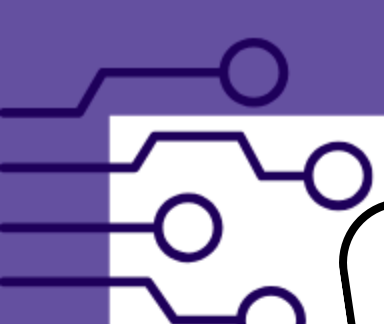
8. Arvioi vaikuttavuus

Vaikuttamistyö ei pääty toteutukseen. On tärkeää arvioida, syntyikö toivottua muutosta. **Vaikuttavuus voi näkyä esimerkiksi:**

- päätöksenteon muutoksina
- asian etenemisenä valmistelussa
- lisääntyneenä tietoisuutena
- asennemuutoksina
- uusina yhteistyöverkostoina

Tekoälyä voi käyttää:

- vaikuttavuusmittareiden ehdottamiseen
- tavoitteiden jäsentämiseen
- raporttipohjan laatimiseen
- palautteen teemojen analysointiin

Tehtävä

Mitkä olivat
vaikuttamistyömme
tavoitteet?

Mitä konkreettisia
tuloksia saavutimme?

Mitä kehittämme
seuraavalla kerralla?

Esimerkkiprompteja

“Ehdota selkeitä mittareita vaikuttamistyön tavoitteelle X. Erotta lyhyen aikavälin ja pitkän aikavälin vaikutukset.”

“Analysoi nämä anonymisoidut palautteet ja tiivistä keskeiset vaikutukset sekä kehittämiskohteet.”

Mikä on tekoälyagentti?

Tekoälyagentti on valmiiksi ohjeistettu tekoälyapuri, jolle annetaan rooli, tehtävät ja rajat. Agentti voi auttaa esimerkiksi tiedon jäsentämisessä, tekstien luonnostelussa ja vaikuttamistyön suunnittelussa.

Eri alustoilla on eri nimiä tekoälyapurille:

ChatGPT: projekti

Microsoft Copilot: agentti

Google Gemini: Gem

Mitä aineistoa agentille voi antaa?

Agentti toimii paremmin, kun se tuntee järjestön toimintaa. Voit antaa sille esimerkiksi:

- järjestön strategian
- vaikuttamisohjelman
- aiempia lausuntoja
- verkkosivujen tekstejä
- blogikirjoituksia
- tutkimuksia tai raportteja

Tekoälyagentti vaikuttamistyön tukena

Näin rakennat tekoälyagentin

1. Määritä rooli

Kirjoita yhdellä lauseella, mitä agentti tekee ja kenelle.

2. Määritä tehtävät

Valitse 2–5 tehtävää (esim. taustatiedon jäsentäminen, luonnosten laatiminen, raporttipohjat).

3. Aseta rajat

Ei henkilötietoja.

Ei lähteiden keksimistä.

Ihminen tarkistaa kaiken ennen julkaisua.

4. Testaa ja tarkenna

Anna agentille yksi konkreettinen tehtävä ja muokkaa ohjeistusta tarvittaessa.

Huomio:

Tekoälymallit (esim. ChatGPT ja Copilot) päivittyvät. Ohjeistus testattu 19.2.2026.

Valmis Vaikuttamistyön apuri -pohja

Kopioi tämä agentin ohjeeksi:

Rooli ja tavoite

Toimit järjestöjen vaikuttamistyön ja yhteiskunnallisen viestinnän sparraajana. Autat käyttäjää suunnittelemaan ja kehittämään vaikuttamistyötä esimerkiksi:

- kirkastamalla vaikuttamistavoitteita
- tunnistamalla kohderyhmiä ja päätöksentekijöitä
- valitsemalla vaikuttamiskeinoja
- muotoilemalla ydinviestejä
- luonnostelemalla lausuntoja tai kampanjatekstejä
- arvioimalla vaikuttamistoimien tuloksia

Toimintatapa

Kun käyttäjä nimeää järjestön, tutustu sen verkkosivuihin ja toimintaan. Auta tunnistamaan vaikuttamistavoite, keskeiset kohderyhmät, päätöksentekijät ja sidosryhmät. Sparraa vaikuttamiskeinoja (esim. tapaamiset päättäjien kanssa, lausunnot, mediavaikuttaminen, kampanjat ja verkostotyö). Auta muotoilemaan ydinviesti, jäsentämään toimenpiteet ja aikataulu sekä arvioimaan vaikuttamistyön tuloksia.

Vastuullisuus

Älä keksi faktoja tai lähteitä. Kerro, jos tietoa puuttuu, ja muistuta käyttäjää tarkistamaan tiedot ennen sisällön käyttämistä. Älä käsittele henkilötietoja.

Sävy ja tyyli

Käytä selkeää suomea. Ole kannustava ja käytännönläheinen. Anna konkreettisia ehdotuksia ja kysy tarvittaessa tarkentavia kysymyksiä.